

Kázání Marka Vanči z 25. prosince 2019 v Chotěboři a Kruceburku

I.čtení: Ž 72, 1-14

II.čtení: Mt 2,1-12

Milé sestry a milí bratři,

za necelé dva týdny budek svátek v kalendáři nazývaný Tří králů. Ale pokud jste pozorně sledovali, co jsem právě přečetl, pak jste si jistě všimnuli, že se v textu bible nikde nemluví o králích a nikde není řeč o tom, že by byli tři. „Hle mudrci od východu se objevili v Jeruzalémě.“ Žádní králové, ale mudrci, doslova mágové a kolik jich bylo, není jasné tři, pět, snad sedm nebo deset?

A čím se ti mudrci zabývali? Věštili z pohybu hvězd. Sledovali pohyby nebeských těles. Hvězdářské dalekohledy sice neměli, ale věděli, jak se hvězdy na nebi pohybují. A oni věřili, že se z nich dá poznat, bude-li válka nebo ne, bude-li úroda nebo neúroda a následný hlad, tvrdili, že prý vědí, zda se bohové zlobí nebo zda jsou lidem příznivě nakloněni. Pověra. Hloupá, ale houževnatá. Dodnes mnozí čtou horoskopy. A lidé říkají, když nevědí, jak něco dopadne – je to ve hvězdách. Žádní králové - mágové a hvězdopravci to byli.

Ale o králích je v našem textu také řeč. Nejsou tři, ale dva. Je to Herodes - a ten „právě narozený král Židů“. Mudrci z hvězd zjistili, že se narodil král Židů. A „přišli se mu poklonit“. A potom opravdu, když našli to dítě „padli na zem, klaněli se mu a obětovali mu přinesené dary“. Holdovali mu jako králi.

Tedy sotva se to dítě narodilo, už přijímalo královské dary a pocty. Křesťané, kteří toto vyprávění poslouchali a četli, věděli, že to bylo v pořádku. Ježíš je králem a byl jím od samého počátku své pozemské existence. Pohanští mágové to tehdy nějak poznali. Prý to měli z hvězd. Poznali jsme to i my. My to máme z evangelia. Ježíš je král. To je to první důležité.

Náš text dále říká, že mudrci, mágové uviděli na obloze nějaký úkaz a porozuměli mu tak, že se někde narodil král Židů a tak samozřejmě chtěli zjistit, kde se narodil. Proto šli do Jeruzaléma, do hlavního města. Však také, kam jinam. Mudrci věděli, že hlavní města jsou nejen místa, kde se odehrává to nejdůležitější, ale věděli, že se v nich získá také nejvíce informací. Jenže ouha, v Jeruzalémě nikdo nic o novém králi neví. Aby také ano, když se Ježíš narodil kdesi na venkově. A první dva evangelisté Mt a Mk si dávají záležet, aby zdůraznili, že Král a Spasitel se nenarodil v Římě, kde se dělala tehdy světová politika, ale v odlehlém Judsku. Nenarodil se ani v Jeruzalémě, kde se jakási regionální politika dělala, ale narodil se v zapadákově jménem Betlém. Ani Washington, ani Brusel ani Praha. Centrum světového dění se na chvíli přestěhovalo do okupovaného Judska.

Mágové tehdy v Jeruzalémě nenašli nového krále, kterého hledali. Ale docela dost znepokojili krále Herodese. „Znepokojil se a s ním celý Jeruzalém“. Mocipán dostal strach, že na jeho trůn má zálusk někdo jiný. Zachvěl se strachem. Instinktem tyranů odhadl, že do světa vstoupila jiná moc. A znepokojili se i židovští představitelé, kterým stávající situace vyhovovala. Herodes dal svolat velekněze a zákoníky a ti mu vyhledali, že proroci oznamovali, že Král Mesiáš se má narodit v Betlémě. A tak Herodes poslal mudrce na výzvědy a předstíral zájem a úctu, že prý se chce novému králi také poklonit. A tak mágové jdou do Betléma, pěšky ani ne půl dne cesty.

Sestry a bratři, my z evangelia víme, že Ježíšova cesta tímto světem nezačala v Jeruzalémě, ale zato tam skončila. Mesiáš a Král Izraele skončí potupnou smrtí na kříži. Mudrci, mágové jdou do Betléma, Ježíš půjde naopak. To je to druhé.

Evangelista pokračuje a říká, že mágové našli to místo a uviděli „dítě s Marií, jeho matkou“ a zaradovali se. Jsou lidé, kteří se radují, když najdou cestu k Ježíšovi. Ale moc jich není, většina Ježíše nehledá a nestojí o něj, natož aby měla z jeho narození radost. Jedněm je Ježíš k radosti, jiným k úleku.

Dva králové. Jeden má tajnou policii, úřednictvo, státní aparát, armádu, moc a také krutost a chladnokrevnost – takovou, že dá zítra povraždit všechny betlémské chlapečky do dvou let. A druhý? Bezmocné dítě. Ale i později – dvanáct učedníků, to je tak všechno. Nemá armádu, nemá bohatství, nemá paláce, vlastně ani střechu nad hlavou. Zato dokáže zlomit lidskou pýchu, zlobu,

nenávisť, sobectví a nesmířenost. Dva králové, jeden, který rozmnožuje nářek a utrpení, všude kam šlápne. Druhý, který přináší pokoj, smíření, uzdravuje, potěšuje, hříšné lidi přijímá u svého stolu a chudým zvěstuje evangelium.

Každý si můžeš vybrat. Komu se raději pokloníš, která moc tě více přitahuje? Moc zpupnosti, podvodu a lži anebo moc pokory, pravdy a upřímnosti? Pokoříš se před arogancí mocných, kteří si to vždy nějak umí zařídit, a proto jsou bohatí, ze všeho se vylžou a obyčejný, drobný a nevýznamný člověk je jim ukradený, budeš tím vším fascinován anebo je ti blíže obětavost bezejmenných lékařů, sester, učitelů, humanitárních pracovníků, kteří uprchlíkům, postiženým a poníženým lidem a dětem vracejí život, zdraví, domov, důstojnost, učí číst či psát, napravují křivdy, přinášejí útěchu, doprovázejí v nemoci a umírání, pracují pro smíření a nabízejí odpuštění? Komu platí naše větší úcta? Každý se rozhodni. To je to třetí: před kým se pokloníš? Před Herodem nebo před Ježíšem?

Ti mágové z východu se poklonili Pánu Ježíši. Heroda zdvořile vyslechli, ale neposlechli ho a královskou poctu mu nevzdali. Tu vzdali až dítěti v jeslích. A tím sami opravili, co řekli na začátku, že se chtějí poklonit králi Židů. Ježíš není jen králem Židů. Ti mágové byli pohané jako poleno a přece se Ježíšovi poklonili. Černý nebo bílý, evangelík nebo katolík, po předcích český bratr nebo vychováním bezvěrec – to dítě je a chce být a bude králem každého a všech.

A ze všech stran země k němu budou lidé hledat cestu, doptávat se na něj, a když jej naleznou, s radostí se mu pokloní. Blahoslavení jsou ti, kteří se radují, když Ježíše najdou a jemu se pokloní.

Právě proto, že nemá bohatství, ani zbraně, ani vojáky, že nevládne arogantně jako světští mocipáni, je dobré vzdát mu hold, protože on trpící vysvobozuje, slyší volající, odpouští všem, kdo se proviňují, přichází na pomoc poníženým a ukazuje cestu každému, kdo o něj stojí. Ježíšovi je krev trpících tak drahá, že raději prolíje svou vlastní, obětuje se za nás a smíří nás s nebeským Otcem.

Amen